AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 2 — CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 4, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

Nekaj nad pol milijona je brezposelnih v državi Ohio. Blizu enajst milijonov delavcev je brez dela v Zedinjenih državah

Washington, 3. januarja. Štetje brezposelnih, ki se je vršilo v Zedinjenih državah tekom novembra meseca, nikakor ni ugotovilo točno število ljudi, ki so brez dela. Računa se le, da znaša število brezposelnih v Zedinjenih državah 10,800,000, dočim prvotne številke kažejo, da je le 7,822,912 oseb v Zedinjenih državah, ki so izjavile, da so brez dela in zaslužka.

Za državo Ohio je bilo poročano, da je v državi 409,867 oseb brez dela, toda poznejše številke pravijo, da jih je v Ohio v resnici 569,244 brez vsakega zaslužka.

Števni urad poroča, da se je v državi Ohio priglasijo prostovoljno 304,682 oseb, ki so izjavile, da so brez vsakega dela in zaslužka. Poleg tega se je prijavilo 105,185 oseb, ki so izjavile, da so zaposlene pri WPA in pri drugih vladnih projektih.

Med brezposelnimi je bilo v državi Ohio 223,238 moških in 81,428 žensk. Glede brezposelnosti se nahaja država Ohio na četrtem mestu v Zedinjenih državah. Največ ljudi brez dela ima država New York, potem pride na vrsto Pennsylvania, Illinois in Ohio.

Kongres bo dobil te dni na razpolago rezultat štetja brezposelnih, in kot se je izjavil senator La Follette iz Wisconsina, bo morala biti prva naloga kongresa narediti gotove postave, da se preskrbi ljudem delo in zaslužek.

Kongres namerava ustvariti nova javna dela. Da dobi za to potrebni denar bodo seveda naloženi novi davki na one osebe, ki so "zmožne plačati."

Izdaja demokrata prinesla zmago republikancem

Mestna zbornica v Clevelandu je imela sinoči svojo prvo sejo v letošnjem letu. Izvoljen je bil predsednik mestne zbornice v osebi councilmana DeMaioribusa. Izvoljen je bil radi izdaje v demokratskih vrstah.

Demokrati imajo v mestni zbornici 17 glasov, republikanci 16. Toda demokrat Dunn je volil z republikanci, in tako je bil DeMaioribus, republikanec izvoljen. Nobene edinosti ni bilo med demokrati.

Eksekutivni odbor demokratske stranke bo začel te dni z akcijo, da se odpokliče councilmana Dunna, ki je kandidiral kot demokrat v mestno zbornico, a je takoj prvi dan zasedanja v zbornici skočil v republikanski tabor. Ljudje v njegovi vardi so silovito nevoljni radi te izdaje.

Councilman Vehovec je glasoval za samega sebe za predsednika zbornice, enako tudi councilman Sulzmann. Demokratom se je bilo smejati radi njih ne-edinosti. Predsednik zbornice DeMaioribus je poznan kot eden največjih neprijateljev organiziranih delavcev v Clevelandu.

Za novo leto smo dobili demokrati v Clevelandu novega izdajalca v osebi Jack Dunna, ki je bil pri zadnjih volitvah izvoljen v 8. vardi kot demokrat in je kot tak porazil bivšega councilmana republikanca McCaffertya.

Demokrat Dunn je kandidiral kot demokrat, nastopal z demokratskim županskim kandidatom McWilliamsom in kot zagovornik progresnih demokratskih idej, kot jih ima predsednik Roosevelt.

Na predvečer, ko bi moral pokazati se kot demokrat je pa councilman Dunn skočil v tabor enega največjih nasprotnikov predsednika Roosevelta, v tabor republikanskega župana Burtona in se izjavil, da bo podpiral Burtona v vseh njegovih načrtih.

Slučaj councilmana Dunna je popolnoma enak slučaj demokratskega kongresmana Martina Sweeneya, ki se je podal v boj proti bivšemu županu demokratu Millerju, stopil v zvezo z republikanci in povzročil, da so demokrati v Clevelandu propadli.

Kot piše angleško časopisje je republikanski župan Burton v Clevelandu podkupil slabiča Dunna s tem, da mu je obljubil, da bo dobilo par delavcev mestna dela, ako Dunn glasuje za republikanskega kandidata za predsednika mestne zbornice.

Da je župan Burton padel tako nizko in šel in podkupil svojega političnega nasprotnika, je seveda izvalo veliko nevoljo po vsem mestu. Burton je bil slikan po ameriškem časopisju kot nestrankarski župan, a sedaj mu očitajo, da je za par javnih del prodal svojo oblast in moč — demokratom-izdajalcem.

Vodja demokratske stranke v Clevelandu Burr Gongwer, je ožigosal ta nastop župana Burtona kot "izdajalski," kot zločinski. Ako ima župan Burton čiste roke in čist program za bodočnost, je izjavil Gongwer, mu ni bilo potrebno podkupovati councilmane z obljubami.

Zdi se, da je podkup councilmana Dunna v zvezi z novimi davki, s katerimi namerava župan Burton obremeniti clevelandske davkoplačevalce.

Burton še vedno zahteva nadaljnih $10,000,000 za mestno administracijo. Ve del je, da mu bo nemogoče pregovoriti ljudi, da mu dovolijo ta denar. Zato se je obrnil na mestno zbornico, da slednjo pridobi za svoje ideje.

Ker pa ima mestna zbornica, kakor se je konstituirala sinoči, 17 demokratov in 16 republikancev, je Burton dobro vedel, da se njegovi načrti za pridobitev novih milijonov ne bodo uresničili, ker ga bodo demokrati porazili pri tem.

Burton pa, kot političen lisjak, je šel in pridobil councilmana demokrata Dunna iz 8. varde in mu obljubil, da če bo za njega glasoval, dobi Dunn lahko za svoje pristaše vsa mestna dela, ki jih bo zahteval.

Angleško časopisje v Clevelandu se nahaja sedaj v silni zadregi in sramoti. Vzrok je sledeč: demokratskemu županskemu kandidatu McWilliamsu niso imeli druzega očitati kot to, da želi dobiti javna dela za demokrate. Republikanec Burton pa ne obljublja ničesar, pač pa skrbi le za vzorno vodstvo mesta.

In sedaj se je zgodilo, da je šel Burton in podkupil demokrata Dunna z obljubo mestnih del. Dunn, ki je kandidiral kot Rooseveltov demokrat in je porazil republikanskega nasprotnika, je vskočil v republikanski tabor in bo prodajal kot demokrat svoj urad republikancem. Kaj enakega je razven Sweeneyevega slučaja nezaslišano v politični zgodovini mesta Clevelanda.

Vsi ti dogodki jasno govorijo, kako potrebna je reorganizacija demokratske stranke v Clevelandu, katero reorganizacijo je v prvi vrsti začela "Ameriška Domovina" in so našemu časopisu sledili vsi progresivni ameriški elementi v Clevelandu. Izdajalce in sleparje morajo odstraniti iz naše stranke. In za te ljudi bo kmalu prišel dan plačila.

Nemčija zna postati v kratkem druga Španija. Diktator Hitler ruši krščanstvo. Papež ponovno ostro protestira proti Hitlerju

Amsterdam, 3. januarja. Nemčija bo v kratkem postala druga Španija, to je splošno mnenje v Evropi. Katoliška cerkev v Nemčiji je zadnje čase tako preganjana, da katoličani ne bodo več dolgo mirni ostali.

Izmed 68,000,000 prebivalstva v Nemčiji je 29,000,000 katoličanov. Tem je Hitler odvzel zadnje čase skoro vse svobodščine in pravice.

Hitlerjevi sodniki citirajo zadnje čase katoliške škofe pred sodnijo, kjer jih tožijo kot izdajalce nemškega naroda. Hitler skuša odpraviti vse katoliške samostane in redove ter jih spremeniti v vojašnice.

Nemčija zaenkrat nima dovolj poslopij za nameravano novo silno armado, katero pripravlja Hitler, da z njo napade ob prvi priliki demokratsko Francijo in boljševiško Rusijo, katere zaklet sovražnik je.

V Vatikanu so mnenja, da se bodo katoličani v Nemčiji uprli, kakor so se uprli katoličani na Španskem in so začeli s civilno vojno proti madridskim socialistom in anarhistom, ki so za sebe osvojili vse pravice in svobodščine, katolike pa bi najraje pobili.

V mnogih evropskih prestolicah se trdi, da je Hitler postal politično blazen, ker preganja nemške katolike. Papež sam je poslal izredno poslanico kardinalom in katoliškim škofom, v kateri prosi za mir v Nemčiji, toda za tak mir, kot ga je prerokoval Kristus, ne pa za pobijanje krščanskih načel, kot jih propagira Hitler.

V Nemčiji danes vre. Vlada le s težavo zadržuje ljudsko nevoljo, in kakor hitro bo diktator Hitler dal znamenje, da se rušijo katoliške cerkve in samostani, bo izbruhnilo v Nemčiji, kakor je izbruhnilo v Španiji.

Toliko je gotovo, da se fašisti v Nemčiji ne držijo več ekonomskih vprašanj, pač pa so zašli na polje verskega preganjanja. Zgodovina vseh tisočletij govori, da je še vsaka vlada prej ali slej padla, ki je začela preganjati vero.

Židje na Romunskem trepetajo pred novo vlado

Bukarest, 3. januarja. Židovske sinagoge po vsej Romunski so bile včeraj prenapolnjene židov, ki so se zatekli v svoje templje v strahu pred novimi odredbami vlade proti židom. Vsepovsod so židovski zbori prepevali znane psalme "Has Čivenu," katere židje pojejo ob času velike katastrofe. Nova romunska vlada je razdelila romunske žide v razne kategorije in sicer: 1. vojni veterani židovskega rodu in njih družine ne bodo preganjane. 2. Skupina židov, ki se je dosedaj mirno zadrževala in se ni udeleževala pri političnih akcijah. 3. Židje, ki so dospeli po svetovni vojni na Romunsko. Tem bo zaplenjeno premoženje in bodo izgnani iz dežele. Nastop nove romunske vlade zna imeti dalekosežne posledice. V Parizu so mnenja, da bo stališče Male antante omajano. Mala antanta je bila doslej najboljša zaslomba Lige narodov. Čehoslovaška bo izolirana in bo Nemčija lahko izvajala nad njo hud pritisk. Medtem so se pa začele razne romunske politične stranke združevati, da skupno nastopijo proti sedanji fašistični mladi. Prišlo je do zveze med bivšim ministerskim predsednikom Titulescu in med načelnikom kmečke stranke Manliu. Magda Lupescu, kraljeva ljubica, rodom židinja, je bila prisiljena pobegniti iz Bukaresta. Baje je romunski kralj Karl popolnoma pod vplivom fašistov.

Pokojni Mervar

Pokojni Mike Mervar, ki je umrl radi zavžitja strupenega alkohola je bil star 65 let. Bil je samec. Tu zapušča dva bratranca. V Ameriki je živel 36 let. Doma je bil iz vasi Korita, fara Dobranič na Dolenjskem. Pogreb se vrši danes dopoldne iz Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. Bodi mu rahla ameriška zemlja!

Nenadna smrt

Ko je včeraj popoldne Louis Sando, 15307 School Ave. podiral božično drevo na Public Square, je drevo padlo nanj in ga ubilo. Njegov tovariš Andrej Springer, 15313 Grovewood Ave. je dobil pri tem poškodbe.

Cene časopisov

Washington, 3. januarja. Iz približno sto večjih in manjših mest se poroča, da je nekako 250 ameriških časopisov zvišalo ceno naročnine svojim naročnikom. Ne samo, da so unije tiskarjev zvišale plače svojim članom, pač pa so tudi kompanije, ki prodajajo tiskarski material, kot papir, črnilo, svinec in drugo, podražile ceno svojim izdelkom za 20 do 35 odstotkov. Unijska plača stavcem danes je $50.75 za 37 in pol ure dela na teden. Časopisni papir, ki je veljal 1. januarja, 1937, približno $2.25 za sto funtov, je danes $2.65. Sod črnila, približno 250 funtov, ki je veljal pred enim letom $29.00, se prodaja danes za $38.00. Zlasti so tozadevno prizadeti mali časopisi, ki so že prej s težavo izhajali.

Sodnija in mesto Euclid

Mestna vlada v bližnjem mestu Euclidu, ki je pravkar nastopila preteklo nedeljo, ne bo mogla potrošiti nobenega denarja, dokler tega sodnija ne dovoli. Niti mestni uslužbenci niti relifni klienti ne bodo mogli dobiti denarja. Mesto Euclid namreč dolguje dvema kompanijama $20,000 za tlakanje cest. Trinidad Paving Co. zahteva $15,000, Gould Construction Co. pa $5,000. Tlakanje je bilo izvršeno še pred desetimi leti, toda delo ni bilo plačano. Radi tega so šle kompanije na sodnijo, da iztirjajo svoj denar. Novi mestni župan Sims ne more potrošiti niti enega centa mestnega denarja, niti za največje in najbolj nujne potrebščine. Mestni pravnik Torbet je izjavil včeraj, da bo apeliral na višje sodnije, da se dovoli mestu vsaj toliko denarja, kot je potrebno, da preskrbi brezposelnim hrano.

Smrt v Lorainu

Včeraj zjutraj ob 5:30 je preminul v Lorainu Anton Brešak, stanujoč na 1769 E. 31st St., soprog Mrs. Frances Brešak, gl. odbornice SŽZ. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob devetih v cerkev sv. Cirila in Metoda. Naše iskreno sožalje prizadeti družini.

V glavnem uradu S. D. Z.

Tekom četrtka in petka v preteklem tednu se je nahajal v glavnem uradu višji nadzornik zavarovalninskega oddelka države Ohio Mr. Walter Coy. Mr. Coy je bil poslan v glavni urad S. D. Zveze, da preišče poslovanje glavnega odbora in dožene resnico glede pritožb, ki se zadnje čase kopičijo nad glavnim uradom radi kršitve mnogih točk Zveznih pravil. Ko je Mr. Coy dovršil svojo preiskavo, se je tri ure posvetoval z našim odvetnikom Mr. Leopold Kushlanom, nakar je odpotoval v Columbus. Pred odhodom je povedal, da bo podal obširno poročilo o svoji preiskavi državnemu zavarovalninskemu komisarju in državni komisar bo potem obvestil uredništvo "Ameriške Domovine" tozadevno. Prosimo torej članstvo, da potrpi nekaj dni, ko pride na dan poročilo od zavarovalninskega komisarja.

Zgubljena očala

Rojak Frank Benčina, 1231 E. 60th St. je zgubil očala na Glass Ave. Najditelj je prošen, da jih vrne.

Tri žrtve

Dasi smo komaj stopili v novo leto pa so avtomobili v Clevelandu že zahtevali tri žrtve, dva otroka in eno žensko.

* Rusija je poslala novega poslanika na Kitajsko, ki je zlasti izkušen v vojaških zadevah.

Senator Boić in governer Davey

Columbus, Ohio, 3. januarja. Governer države Ohio Martin L. Davey, zaprisežen sovražnik organiziranih delavcev, je včeraj v izrednem radio govoru pred poslansko zbornico državne postavodaje napadel našega senatorja Boić-Boyda, češ, da je — kriminalec.

Senator Boyd je takoj odgovoril sledeče: v letu 1919 je društvo, katerega član je bil, dobilo nekaj zavarovalnine radi ognja v društveni dvorani. Ker pa je bil prepir med društveniki, Boyd ni hotel oddati denarja drugim, kot pravilno izvoljenim uradnikom.

Boyda so tožili na sodniji, kjer je tehnično bil spoznan krivim, toda nemudoma oproščen od sodnika. Denar je izročil društvu, ki se je kmalu potem razšlo, dočim so člani zapravili denar.

Senator Boyd-Boić uživa tolikšno zaupanje med Hrvati, da je bil enoglasno izvoljen za podpredsednika Hrvatske Zajednice. Senator Boyd-Boić je obenem eden najboljših zagovornikov delavcev in to je vzrok, da ga je governer Davey napadel.

Ko so senatorja Boyda vprašali, kaj misli o govoru governerja Daveya, je odgovoril:" Governer Davey je kompletni norec!"

Pisma

Pisma imajo v našem uradu Dragan Bulat in Andrew Zakrajšek.

Žrtve alkohola

Poročali smo že včeraj, da je tekom novoletnih praznikov umrlo sedem oseb na posledicah uživanja alkohola, ki se rabi v avtnih radiatorjih. Včeraj je umrl še neki nadaljni moški na isti način. Policija pravi, da so žrtve najprvo oslepele, potem pa so postale vse črne v obraz. Med žrtvami sta tudi dva Slovenca, kot smo včeraj poročali. Policija išče sedaj njih sorodnike. Alkohol je bil kupljen pretekli četrtek večer na neki gasolinski postaji na St. Clair Ave. in Babbitt Rd. Za kvort so plačali 26 centov. Ta alkohol so pomešali z vodo in to mešanico pili najprvo na neki dumpi v bližini 152. ceste, nakar so se nesrečniki zavlekli do ceglarne na Saranac Rd., kjer so jih pozneje mrtve dobili.

Sodnik Lausche

Vsi trije angleški časopisi v Clevelandu so ob novem letu prinesli daljše in lepo napisane članke glede idej in delovanja sodnika Franka J. Lauscheta, ki je predsedoval zadnjih šest mesecev na sodniji, kjer so se vršile razporočne obravnave. Soglasno mnenje ameriškega časopisja je, da v zgodovini mesta Clevelanda, kot v državi Ohio nismo imeli še tako bistroum nega in razumljivega sodnika na sodniji za razporoke, kot se je izkazal sodnik Frank J. Lausche. In njegova zasluga je čast za ves naš narod, kajti France je naše gore list.

Nacionalisti porazili Amerikance v Španiji

Na fronti pri Teruelu, 3. januarja. Iz tabora španskih nacionalistov poroča general Aranda, da je madridska socialistična armada pri Teruelu uničena. Tri brigade mrtvih imajo baje španski lojalisti. Tozadevna sporočila so nacionalisti dobili od ujetnikov, katere so zajeli na Teruel fronti. Med uničenimi brigadami je tudi znana Abraham Lincoln brigada, ki obstoji iz samih Amerikancev, večinoma črncev, ki so se utihotapili na špansko socialistično fronto. Poražena je bila tudi znana "ljudska fronta" pod poveljstvom bivšega Kanadčana generala Listerja. Boji so se vršili v silnih snežnih zametih in ko je toplomer kazal pod ničlo. Nacionalistični zrakoplovi so preganjali bežeče socialiste. Trupla stoterih vojakov madridske armade so našli v strelnih jarkih. Smatra se, da lojalisti ne bodo skušali več priti pred Teruel, kjer so doživeli že dvakrat tako silen poraz.

Zaroka

Na božični dan sta se zaročila Miss Mary F. Levec, 1073 Addison Rd. in Mr. John Brodnik, 6207 Carl Ave. Zaročenka je edina hčerka Mr. in Mrs. Charles in Frances Levec, Mr. Levec je dobro poznan v naselbini kot večletni trgovec in sedaj poslovodja pri Wickert Market. Zaročenec je pa sin poznane družine Mr. in Mrs. John in Mary Brodnik, in je poslovodja pri Fisher Bros. trgovini.

Smrtna kosa

Včeraj popoldne je preminul v mestni bolnišnici rojak Frank Kralj, 15306 Holmes Ave. Podrobnosti jutri. Za pogreb bo skrbel August F. Svetek.

Novoletno darilo

Družina Mr. in Mrs. Martin Ulman, 630 E. 125th St., je dobila za novo leto čvrstega fantička. Materino dekliško ime je bilo Hattie Sayher. Doma je vse zdravo. Iskrene čestitke!

Program preds. Roosevelta za leto 1938

Washington, 3. januarja. V ponedeljek je predsednik Roosevelt osebno prišel v poslansko zbornico kongresa, kjer je predložil svoj načrt za leto 1938. Predvsem zahteva Roosevelt od kongresa, da naredi sledeče potrebne postave: kontrola poljedelskih pridelkov od strani vlade. Obe zbornici kongresa sta sicer že sprejeli tozadevno postavo, toda razlika med sprejetim predlogom v poslanski in senatni zbornici kongresa je tako velika, da se bodo morala vršiti nadaljna posvetovanja. Roosevelt nadalje zahteva, da naredi kongres postavo glede reorganizacije vladnih uradov v namenu, da se ljudem lahko bolje postreže, da postane vladno poslovanje bolj točno in se odpravijo nepotrebni stroški. Postava glede gradnje novih hiš z vladno pomočjo. Tozadevna postava je bila sicer že sprejeta, toda ne ugaja predsedniku. Postava glede delavskih plač in delovnih ur. Postavo je že sprejela senatna zbornica, toda poslanska zbornica jo še vedno odlaša. Končno zahteva predsednik postavo glede revizije davkov. Davki naj se uredijo tako, da oni, ki so najbolj zmožni plačati, plačajo največ, a odpustijo naj se davki, ki prizadenejo nižje sloje.

Ubiti na križišču

Iz Butler, Ind., se poroča, da je bilo tam včeraj ubitih pet mladih fantov in dve dekleti, ko so se z avtomobilom peljali preko železniškega križišča. Vsi so bili stari izpod 16 let. Doma so v Edgerton, Ohio.

Zadušnica

Za pokojnim Joseph Kalistrom se bo brala sv. maša zadušnica v sredo 5. jan. ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida. Prijatelji so prijazno vabljeni.

V bolnišnico

S Svetkovo ambulanco je bila odpeljana v Glenville bolnišnico Mrs. Pauline Mausar, 653 E. 160th St. Nahaja se v sobi št. 116.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, $5.50; pol leta, $3.00
Za Evropo, celo leto, $8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 2, Tues., Jan. 4, 1938

Zavarovanje proti brezposelnosti

Ko je v letu 1929 zadela deželo industrialna kriza, tedaj Zedinjene države niso imele na razpolago nikakih ustanov, ki bi bile v odpomoč problemom, ki so nastali radi krize in depresije. Kdor je zgubil svoje delo in zaslužek, je bil najprvo navezan za preživljenje na svoje lastne prihranke, in ko je te izčrpal do skrajnosti, se je moral obrniti na privatne dobrodelne zavode za pomoč.

Dandanes je pa položaj popolnoma drugačen. Razmere so se spremenile radi plemenitega prizadevanja od strani predsednika Roosevelta, da se delavcem zasigura boljša družabna bodočnost. Dosti sicer še nismo pridobili, kajti vse je šele v povojih, polagoma narašča, toda začetek je tu, skušnje bodo pokazale, kaj je dobrega, kaj je slabega, in v nekaj letih ameriškim delavcem, ki so zašli v brezposelnost, ne bo treba več tako mukapolno gledati v bodočnost.

V skoro vsaki državi ameriške Unije se je zadnja leta uveljavil sistem zavarovanja proti brezposelnosti. Ta sistem ima namen odpraviti odvisnost brezposelne osebe od privatne dobrodelnosti, a obenem ustvarja v delavcu zavest, da če je delal dolga leta in se naenkrat znajde brez dela in zaslužka na cesti, da je toliko vreden, da se mu pomaga k življenju od strani države, ki je odgovorna za pomoč brezposelnim. Končno delavec ni samo tedaj kaj vreden, kadar dela, pač pa ob vsakem času, ker žrtvoval je dovolj svojih življenskih sil za splošni napredek.

Na prizadevanje predsednika Roosevelta so posamezne države ustvarile postave in fonde, iz katerih se plačuje brezposelnim denar za čas brezposelnosti. Od 1. januarja naprej bo ta postava veljavna že v sledečih državah: Alabama, Arizona, California, Connecticut, District of Columbia, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Minnesota, New Hampshire, New York, North Carolina, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginia in Wisconsin. Do konca leta 1938 pa bo ista postava v veljavi tudi v državah Idaho, Indiana, Mississippi, New Mexico, Oklahoma, Ohio, South Carolina in Nevada.

Postave glede brezposelne zavarovalnine so zelo različne v posameznih državah. Samo v enajstih državah, med njimi v Michiganu, Minnesoti in Pennsylvaniji se te postave tičejo delavcev v vseh tvrdkah, celo takih, ki imajo samo enega delavca zaposlenega. V dveh državah prihajajo v poštev samo tvrdke, ki zaposlujejo po tri ali več delavcev, v enajstih državah pa one, ki imajo štiri ali več uslužbencev. Toda celo s temi omejitvami bodo postave glede brezposelne zavarovalnine velikanske koristi za človeka, ki je ostal brez dela in to brez svoje lastne krivde.

V preteklosti je delavec, ki je zgubil delo, enostavno povečal število brezposelnih in ostalo mu ni drugega kot upanje na bodočnost. Danes pa, ko zgubi delo, se bo podal v najbližji urad za posredovanje dela, ki je v zvezi s tozadevnim zveznim uradom. Tu se bo registriral kot nezaposeln in bo zaprosil za brezposelno zavarovalnino.

Pri tem bo moral delavec povedati razne podatke, da se dožene, če je zmožen za kake druge vrste delo. Brezposelna oseba bo morala izhajati z lastnimi sredstvi od dveh do štirih tednov, kakoršnje so pač postave v dotični državi. In ako po tej takozvani "dobi čakanja" brezposelni še ni dobil dela, bo dobil od države denarno nakaznico. Ta nakaznica bo znašala 50 odstotkov prejšnjega delavskega zaslužka, ki bi ga zaslužil, ako bi delal ves teden. Ne more se pa dobiti več kot $15.00 na teden, razven v državi Wyoming, kjer bo znašala brezposelna zavarovalnina po $18.00 na teden.

In v času, do kobiva brezposelni to podporo, se potrudi državna posredovalnica za delo, da preskrbi dotičnemu kak zaslužek v tovarni ali pri tem ali onem podjetju. Če se pa dela ne bo moglo dobiti, bo dobival brezposelni redno tedensko zavrovalnino, ki se plačuje v nekaterih državah 12 tednov, drugih 14, v nekaterih pa celo dvajset tednov v letu.

Na ta način bodo dobivali brezposelni vsako leto najmanj $500,000,000 iz državnih blagajn. Vso to svoto morajo prispevati delodajalci in delavec ne plača ničesar.

Kot smo zgorej omenili je to šele začetek brezposelne zavarovalnine v Zedinjenih državah. Postava je tozadevno še precej pomanjkljiva, toda so vse države pripravljene zboljšati to postavo, kakor bodo nanesle razmere od časa do časa.

Kaj pravite!

Mnenje še ne pomeni, da je stvar absolutna istina. Saj je bil tudi eni "mnenja," da je storil dobro delo, ko je linkšvenkal Cankarjevo coho, dasiravno ves narod ve, da je bila to zelo napek poteza.

* * *

Nekdo je bil obsojen, ker je obrcal fantiča, ki se je drsal po sredi ceste. Hotel je pač preprečiti, da bi se fantu ne prigodila nesreča sredi ceste. No, skrbna mamica je dobrotnika tožila in tožbo dobila. V starih dobrih časih je bilo pa drugače. Če smo se pritožili doma, da nas je sosedov stric potegnil za sladke, ali nam s škornjem pomagal naprej, smo dobili od naših staršev navadno takole tolažbo: "Prav je imel; je že vedel, zakaj te je!" Potem je pa še rado tudi doma kaj palo za nameček in dobro maro.

BESEDA IZ NARODA

Važna akcija

Ljubljanski dnevnik "Slovenski Narod" z dne 4. decembra tega leta prinaša sledeči poziv izpod peresa velikega prijatelja naše mladine, znanega pisatelja dr. Ivana Laha:

"Na izseljeniško nedeljo so naši listi resno spregovorili o našem izseljenskem problemu. Ena tretjina našega naroda biva izven mej naše narodne države. Misliti na to tretjino je naša nacionalna dolžnost ne le na izseljensko nedeljo—ampak vsak dan. Listi so podali nekaj predlogov in načrtov, kako bi morali urediti to vprašanje. Ne gre le za to, da ta tretjina naroda živi izven mej Jugoslavije, ampak ta tretjina se tudi množi, rodi se nova mladina in zanjo mora poskrbeti domovina, če nočemo, da se nam v svetu izgubi. Zato so se že dva meseca vršili v Ljubljani dogovori med prijatelji slovenske mladine, da se mladinski list 'Zvonček' preuredi v mladinski list za našo izseljensko mladino. Na čelo te akcije je stopila gospa dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva, ki je skupno z ustanoviteljem in dolgoletnim urednikom tega priljubljenega glasila, Engelbertom L. Ganglom podpisala poziv konzorcija, ki bo skrbel za to, da bo segel 'Zvonček' v vse kraje in kolonije, kjer živi kak slovenski otrok, da se ohrani na ta način stalna zveza med domovino in mladino v inozemstvu, da se seznanijo z dopisovanjem med seboj slovenski otroci iz vseh delov sveta in tako z domačo besedo in v stalni zvezi s staro domovino ohranijo zvestobo in ljubezen svojemu narodnemu imenu. Glede programa je vse poskrbljeno, da bo ostal 'Zvonček' dobro urejevan mladinski list, ki ga bodo izpopolnjevale primerne priloge za razne prilike, da se s tem omogoča tudi v tujini prava narodna vzgoja. Prijatelji slovenske mladine bodo to misel gotovo z veseljem pozdravili in posvetili tá mesec delu za 'Zvonček,' da bomo mogli o božiču reči, da smo storili svojo dolžnost do naše mladine v inozemstvu.

"Tu zdaj ni treba toliko besedi kakor dejanj. Govorilo in pisalo se je že dovolj. Mnogo bolj nego besede govore lepi zgledi, ki so jih dali nekateri mladinoljubi s tem, da so takoj položili večje vsote za 'Zvončkov' fond. Kajti le z oporo v domovini bo mogel 'Zvonček' vršiti svojo vzvišeno nalogo v inozemstvu. Ne gre tu za nikako nacionalno propagando, gre za rešitev slovenskih otrok. Ene tretjine slovenskih otrok, ki žive izven svoje države. Res je zdaj v zimi v prvi vrsti socialna pomoč, a tudi pozdrav v domači besedi prinese otroku v tujini topel dih od doma, ko začuti da ta domovina misli nanj. Zato vsi na delo za sveto stvar!"

To akcijo kar najtopleje pozdravljamo in ji želimo največjega uspeha. Pomembna bo ta akcija posebno z ozirom na slovenske otroke, ki žive na obmejnih in sosednih slovenskih tleh in tudi med številnimi izseljeniškimi delavskimi kolonijami v Evropi. Precej težje pa bo s to akcijo med našimi ameriškimi otroci, katerih mnogi nam tvorijo že drugi rod. Naša šolska mladina že malo ali nič slovenskega ne čita. Največ uspeha imamo zdaj še s pevskimi zbori, tako odraslimi kakor tudi mladinskimi.

Vendar pa bi se gotovo dalo na tem področju še marsikaj doseči v naših sicer že maloštevilnih slovenskih šolah, še več pa v naših družinskih krogih, kjer bi starši našim malčkom tolmačili vzvišeno misijo "Zvončka." Vsekakor pa je ta mladinska akcija vredna vse naše moralne in finančne podpore. Kdor ne more kaj prispevati za "Zvončkov" fond, pa naj bi se vsaj naročil na list, da tako pomaga pri plemenitem narodnem delu.

Mladinski list "Zvonček" stopa že v svoj 39 letnik. Z novim letom bo uvedel dopisovanje slovenskih otrok od vseh krajev sveta, da bomo vedeli, kako naša mladina živi, kako napreduje in česa želi od domovine svojih dedov. Vzgojni in propagandni del bo list prinašal za dodatek. Za narodne, božične in druge praznike bo objavljal primerne slavnostne igre, nastope in deklamacije, ki jih potrebujejo prireditelji ob takih prilikah. "Zvonček" bo še nadalje vodil njegov preizkueni urednik dr. Pavel Karlin.

Prva številka "Zvončka" je izšla z izbrano vsebino in mnogimi ilustracijami še pred božičem. Letna naročnina lista (10 številk) je določena na 30 dinarjev. "Zvonček" se naroča v upravi "Zvončka" v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 16, ali pa v Učiteljski tiskarni, Frančiškanska ulica 6. —n.

Pridite na lovski ples!

Torej v nedeljo 9. januarja se bomo pa zopet zavrteli. Zopet je tukaj Euclid Rifle klub s svojim splošno znanim lovskim plesom in srnjakovo večerjo.

Letos smo to napravili nekoliko prej kot druga leta, to pa iz važnega vzroka, da bo kolikor mogoče hitro po božičnih praznikih, ko ste še vsi polni božičnega in novoletnega veselja.

Saj veste, kje se vrši ta lovski ples in banket. V Slovenskem domu na Holmes Ave., pričetek ob sedmih zvečer. Dvorana bo, kot navadno, sijajno okrašena, godba najboljša, večerja "A No. 1," pijača pa taka, da bodo mize in stoli plesali, če bo kanila kaka kapljica nanje.

Vsak, ki se je še kdaj udeležil našega vsakoletnega lovskega plesa in banketa, ima še dobro v spominu, kako imenitno se je zabaval pri nas. Vsako leto se vrtimo do jutranje zore in še se nam (in vam) zdi prekratko. In letos bo zopet vse tako veselo. Zato vabim vsakega in vse, da pridete na naš banket in lovski ples. Vstopnice lahko dobite pri vseh članih in v uredništvu Ameriške Domovine. Zlasti pa prijazno vabim vse člane ostalih slovenskih lovskih klubov, da pridejo k nam v goste.

Kako se ljudje zanimajo za to izredno zabavo, kaže dejstvo, da sem že sam jaz prodal 40 vstopnic. Pa še jih bom. Saj res vsak rad pride. Malokje je tak lep red, vse tako praznično veselo in dobro razpoloženo. Tudi letos bo, to vam garantiram. Če bo komu dolgočasno na tej veselici, naj se name obrne.

Prijazno vas pa že opozarjam vnaprej, da pridete pravočasno, če si hočete izbrati prostor pri mizi, ki vam je najbolj po godu.

Pričakujem vse prijatelje našega kluba na našem lovskem plesu v nedeljo 9. januarja v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za vse raporte sem na razpolago samo do polnoči, potem bomo pa samo plesali, pili in peli. Jaz imam že zbran kvartet, če bo Jakatu štima obdržala do tega časa. Včeraj je sicer rekel, da ne ve, če bo mogel peti, ker da čuti, da mu v desno prednjo nogo stopa štihpan. Na ples bo pa prišel, je rekel, če treba po eni nogi, ali pa se bo pridrsal. V nedeljo 9. januarja bo odklenkalo depresiji.

Kdor hoče sam sebi dobro, bo prišel takrat k našim fantom v vas. Kdor pa hoče ostati pestjak, pa naj, jaz mu ne morem pomagati.

Vas vse skupaj za en teden lepo pozdravljam in se vidimo v nedeljo.

Jim Šepic, predsednik.

IZ PRIMORJA

—Tomaj. — Nagrado v znesku 600 lir je prijela družina Lavrentič za dvojčke.

—Ogromen požar v Ilirski Bistrici. Pred tedni je nastal v žagi Alojzija Tomšiča požar, ki se je kmalu razvil tako, da je bilo vsako uspešno gašenje, kljub ogromnim naporom, popolnoma onemogočeno. Goreti je začelo najbrže v veliki hiši. Tu je šele pred par meseci popolnoma uredil novo in moderno parno žago sedanji lastnik in je prav pred kratkim začel šele z obratom. Škoda, ki jo trpi lastnik je ogromna in sega v preko milijon lir, ter je le s četrtino krita po zavarovanju. Gašenje požara je bilo vsled precejšnje zaloge lesa in pa neugodnih vremenskih prilik skoro onemogočeno. Iz vseh strani so prihiteli gasilci, poklicni in prostovoljni, da bi kolikor se da omejili požar. Toda, ko je zajel ogenj zaloge lesa, so morali omejiti delo samo na to, da se ne bi požar raztegnil na sosednje stavbe. Pri gašenju je bilo tudi par nesreč med gasilci, med katerimi je odnesel najtežje posledice Stanislav Martinčič, ki si je zlomil nogo. Še daleč v noč je praskетalo na pogorišču in gasilci so morali biti v stalni pripravljenosti. S tem je izgubilo precej ljudi delo, najhujšo škodo pa trpi seveda lastnik sam. Pri gašenju je bilo zlasti občutno pomanjkanje vode.

—Iz Ilirsko-bistriškega okraja se je precej mladeničev moralo udeležiti abesinsko-italijanske vojne. Vsi udeleženci so se vrnili domov, a kljub obljubam in zagotovilom ne dobijo nobene zaposlitve. Med njimi je tudi nekaj invalidov. Tako na primer Josip Potepan, doma iz Male Bukovice, ki se je vrnil domov ranjen v lego nogo in ni več sposoben za težka kmečka dela, ni dobil do danes še nobene zaposlitve. Res prejema mesečno nekaj lir odškodnine, toda ta neznatna vsota mu ne more še zdaleka zadostovati za še tako skromno preživljanje. Vse dosedanje prošnje, ki jih je predložil merodajnim oblastem, niso nič zalegle. Obljubljajo mu sicer vedno, a dejanj ni. Na razna mesta v Ilirski Bistrici in Trnovem, ki so bila medtem izpraznjena ali razpisana ali karkoli, so bili postavljeni priseljenci iz notranjosti Italije. Omenjeni Potepan, ki se je poldrugo leto moral boriti v prvih vrstah in je moral nadaljnih deset mesecev prebiti v bolnici, pa mora živeti takorekoč od milosti in v velikem pomanjkanju.

—Iskreno zahvalo, ker je dobil 700 lir nagrade, ker sta se mu rodila dvojčka, je poslal Mussoliniju Friderik Boštjančič iz Trsta.

Če verjamete al' pa ne

Po Gordon parku sta se sprehajala in mile zvezde preštevala. Več kot eno uro sta že hodila, ne da bi kateri rekel kako besedo. Seve, saj je pa srce toliko bolj kričalo in razsajalo. Nazadnje se pa le on ojunači in reče naravnost in brez ovinkov:

"Dragica moja, dekle moje, ali bi hotela postati moja žena?"

"Oh, pa kako rada!" je planilo iz dekletovih ust.

Spet sta hodila dobro uro, ne da bi kateri kaj zinil. Tedaj pa ona ne more več strpeti, pa vpraša:

"Ti, zakaj pa nič ne rečeš?"

"Se mi zdi, da sem že itak nekaj preveč rekel," bi se rad on izmaknil.

JOŽE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

V tem tronu je kip Device Marije Rožnivenske, ter stranski oltarji, ki so posvečeni eden sv. Ani, drugi sv. Nikolaju, tretji sv. Florijanu in sv. Ahaciju, četrti pa sv. Mučencem. Zelo lepe so na stropu freske.

Šmarnogorsko cerkev je poslikal slavni slovenski slikar Matej Langus. Zlasti je krasna slika v prezbiteriju nad glavnim oltarjem, ki predočuje Vnebovzetje Marijino. Tu je umetnik pokazal svojo zmožnost in pa da je res umetnik. Naslikan je Marijin grob prazen. Pri grobu sta Magdalena in Marta, ob strani pa stoje apostoli, ki strmeč gledajo veličastni vnebohod Marijin, ko obdana od nebeških duhov hiti proti nebesom. Gori višje je sv. Trojica, da slovesno sprejme Marijo v nebesa. Mnogo drugih slik je še od tega umetnika, ki krase to svetišče Marijino. Zelo zanimiva je skupina slovenskih romarjev v slovenski narodni noši, ki prav nazorno kaže zadržanje našega naroda iz onih časov. Prav zanimiva je stara ženica z rožnim vencem v rokah. Ta skupina v narodnih nošah je na stropu, gori nad korom. Slikar je tukaj tudi sam sebe portretiral ter stoji poleg Jamnika in Arkota. Slednji je bil v Vodicah za župnika ter je poskrbel, da je Langus poslikal cerkev.

Šmarna gora je res zanimiva in pa velika božja pot, kamor je prihitelo tisoče romarjev iz daljnih in bližnjih krajev, pa tudi nebroj izletnikov privabi vedno. Saj je od tukaj tako diven in lep razgled daleč naokoli, da ga ni zlepa para kaki gori, raz katere bi se videlo tako daleč kot iz Šmarne gore. Skoro polovico Kranjske vidiš s te gore. Njena višina je 667 metrov. Od tu vidiš Triglav, Stol, Krim, Kum in druge gore. Zelo lep je razgled na Ljubljano, Št. Vid, Domžale, Skaručno, Dravlje in daleč tja preko ljubljanskega Barja. Preveč bi bilo našteti vse te kraje, katere moreš videti v taki obsežnosti le s Šmarne gore.

Na Šmarni gori je bil često kak upokojen duhovnik, ki je tu opravljal razne duhovske dolžnosti, da je maševal, spovedoval romarje in kadar so bili razni shodi so prišli duhovniki iz sosednjih župnij. Tu gori je služboval nekaj let upokojeni vikar Jakob Prešeren, stric dr. Franceta Prešerna, ki je nekaj časa tudi služboval kot kaplan v Preserju, ter je na Šmarni gori tudi umrl. Na Šmarni gori se je često mudil veliki slovenski poet, dr. France Prešeren ter je zložil tudi dve pesmi o Šmarni gori. Okrog cerkve je starinski zid, nekdajno taborišče, odkoder so se bojevali proti Turkom in drugim sovražnikom. V zidu so še strelske luknje skozi katere so streljali na sovražnika. Nizki, a široki zvonik, v katerem visijo zopet štirje zvonovi, stoji sam zase, ločen od cerkve.

Ko smo se nekaj časa pomudili v cerkvi, ter razgledali tudi zunaj, smo se še pokrepčali prav po romarski navadi. Sleherni je imel torbo, cekar ali pa culo kjer so bile razne dobrine, kot potica, krofi, pražena kuretina in druge podobne stvari. Jaz nisem te stvari imel prav nič seboj. Ampak mati so vzeli potem toliko več, ter mi prigovarjali naj jem, da ne opešam, češ, da nisem vajen takih potov. No, pa ni bilo prav nič težko, četudi sem bil precej poten, a zelo vesel pa sem bil na Šmarni gori, ter užival krasen razgled raz te prijazne gore. Nato smo jo mahnili doli proti Skaručni.

Kakor je šlo prej počasi, ko smo šli na goro, tako je šlo zdaj pa toliko bolj hitro doli, in kar previdnosti je bilo treba, da niso noge preveč hitro ušle naprej, kar bi imelo za posledico, da bi neprostovoljno sedel doli, ter se peljal doli po hribu kot na saneh, mimo ali preko bodečega grma, kjer bi bil kaj naglo tudi obraz ves tetoviran z rdečimi zaznamki. Zlasti sem moral paziti, ker nisem imel okovanih čevljev.

Večkrat prej v mladih letih sem šel po tej poti v družbi fantov in deklet, mož in žena iz našega kraja. Kako je bilo prijetno! Nič nismo vedeli za razne svetovne spletkarije. Brez vseh skrbi smo gledali v bodočnost. Seboj smo nesli v cekarjih ali pa culah razne jestvine, pa nekaj desetic v žepu, pa smo mislili, da smo najbolj srečni ljudje na svetu. Sicer pa v pravem pomenu smo kar bili, ker kaj je lepšega kot brezskrbna mladost, pa četudi je v žepu le par krajcarjev, v culi pa nekaj domačega kruha. Zato smo po poti grede molili pa peli. Najprvo so Smukova mati odmolili rožnivenec in ta mladi smo komaj čakali, da so mati končali, ter se je pričelo z litanijami, kjer smo vmes lahko peli. Vse pobožne pesmi smo spravili na dan, ter peli vse doli do sv. Lucije.

Tudi to pot so ženske pričele s petjem in bilo je prav prijetno v tej družbi, ki so mi živo predočili romanje k sv. Luciji v mladostnih letih.

V tem se je oglasil veliki zvon pri sv. Luciji, ter z slovesnim glasom povabil prihajajoče romarje. Za njim so drobili ostali zvonovi ter pritrkavali dobrodošlico. Pred seboj sem zagledal mično cerkev sv. Lucije, ki stoji sredi ravnega polja ter napravi na romarja tako prijeten vtis, da ti ostane vedno v spominu. Še sedaj mi je v spominu, kako je bilo, ko sem prvič videl to cerkev. Z staro materjo sem šel prvič na Skaručno. Pa sem jih končno preprosil, da greva prej na Šmarno goro. Dolgo je bilo treba nagovarjati staro mater, da so privolili, da greva, četudi so težko šli. Pa sva imela smolo. Sredi gore sva se zgubila in sva tavala po griču tako, da sva prišla vse povsod prej, samo na Šmarno goro ne. Končno se je bilo treba udati v usodo, ter pustiti Šmarno goro iz načrta.

(Dalje sledi)

—Vsled odpovedi zavor pri avtomobilu so se ponesrečili: Josip Vižintin, star 17 let, Friderik Leban, star tudi 17 let, in 36-letni Edvard Černe, vsi iz Solkana.

—Št. Vid nad Vipavo. V velikem polju, mali vasici blizu Št. Vida, se je pripetila delavcu Ivanu Nabrgoju huda nesreča. Ko je v gozdu podiral veliko drevo, ga je to pri padcu zadelo tako, da mu je zlomilo hrbtenico. V bolnici se bori s smrtjo.

Juliet Stuart Poyntz, priznana voditeljica komunistov, je pred nekaj dnevi neznanokam izginila iz New Yorka.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po samškem izvirniku K. Maya

Nič se ne jezi, gospod! Je že tako na svetu, da Allah vsako dobro delo dvakrat poplača. Kajti tudi pri Ibareku nam ni bilo treba plačati računa."

"Dalje vendar!"

"Da, gospod! Torej strumiški handžija ni hotel vzeti denarja. Tedaj pa sem takole mimogrede in previdno omenil, da mi grejo pečeni piščanci prav posebno v slast in —."

"Lopov ti mali!"

"Ne zameri, gospod! Toda človek ni prejel ust od Allaha, da molči z njimi, ampak da jih odpre o pravem času. Omenil sem torej tisto o pečenih piščancih in handžijevo uho je bilo odprto in njegov spomin si je zapomnil mojo priljubljeno jed. In ko sem pripravljal prtljago, mi je prinesel dvoje pečenih piščancev in mi želel, da bi nam naj podaljšali življenje. In tedaj sem mu obrazložil, da človek še dalje živi, ako dobi k pečenim piščancem še tudi druge dobre reči."

"Čuj, Halef, če je to res, si si zaslužil bič!"

"Pohvalo sem si zaslužil, ne pa biča! Če me pohvališ, bom prav tako zadovoljen, kakor tistikrat ,ko je handžija prinesel prigrizke, ki jih vidiš v prelepi složnosti zbrane tule v košari."

"Ničesar bi ne bil smel vzeti!"

"Ne zameri, gospod! Če bi ne bil ničesar vzel, bi ne imel s čim obdarovati tehle malčkov!"

"Pač!"

"Vem. Pa nič takega, kar nemudoma uteši glad.

Sicer pa sem se branil, da mi je šlo že za življenje. Izgovarjal sem se, da brez tvojega dovoljenja ne smem vzeti ničesar in da tudi ničesar ne bom vzel, ker tebe ni več v Strumici. In vse izgovore sem povedal, ki si jih morejo izmisliti vsi pobožni kalifi. Pa handžija se ni dal prepričati in pregovoriti. Dejal je, da jestvin ne daruje meni, ampak tebi. In te besede so mi omehčale srce, vdal sem se. In da bi se ja ne pregrešil zoper tvojo voljo, niti poleg nisem hotel biti, ko je nosil darove na kup. Za tebe so bili določeni in ker jih handžija ni mogel tebi osebno izročiti, sem postavil tvoje dolge škornje pred njega kot tvoje zastopnike in pooblaščence pa odšel. In ko sem se vrnil in videl, da so debeli in polni od pridelkov živalstva in rastlinstva, se je razveselilo moje srce. Povedal sem v tvojem imenu handžiji v dolgem, tehtno premišljenem nagovoru zahvalo, zamašil škornje in zavezal ter jih pritrdil zadaj na sedlo. Ako sem se s tem pregrešil zoper tvojo voljo, te prosim, da mi milostno spregledaš moj greh!"

Ali bi se naj bil jezil nad njim?

Dober človek je bil, prepričan sem bil, da besedice ni res na vsem, kar je pravil. Še na misel mu ni prišlo, da bi bil handžijo nadlegoval za piščance in druga darila. Tega enostavno ni zmogel, vse preveč rahločuten je bil. Pa rad se je prerekal z menoj in ves srečen in zadovoljen je bil, če sem se delal, kot da me njegovo ugovarjanje jezi.

"Kazen ti ne bo izostala!" sem mu grozil. "In ena kazen te je že zadela. Za nekaj časa se boš tvegal svoje ljubljene jedi. Radi tebe se ne bo kmalu spet takale nedolžna piška ločila od svoje dobre pute!"

"Pa se bom zadovoljil s pečenim petelinčkom. Prav tako dobro mi bo teknil, kakor temle malim teknejo naša jabolka."

Malčki so sedli krog košare in segli seveda najprvo po sadju. Res zabavno je bilo, s kako vnemo so zasajali drobne, gladne zobeke v jabolka. Stari oče je jokal od veselja. Sin mu je dal kos mesa v roko, pa ni jedel. Samega sebe je pozabil v veselju, da so le vnuki imeli kaj jesti.

Košar nam je stiskal roke in se nam zahvaljeval.

"Effendi," mi je pravil, "ponavljam, da bi ti z veseljem rad izkazal uslugo. Ali ni mogoče? Me res ne potrebuješ?"

"O pač! Lahko mi storiš veliko uslugo. Celo prosil bi te."

"Povej!"

"Spremljaj nas v Tas kjoj!"

"Rad te bom spremljal, effendi! Kdaj pa?"

"Tega še ne vem. Pridi jutri zarana v Radovič! Tam ti bom lahko povedal, kdaj bomo odpotovali."

"Kje te najdem?"

"Hm! Tudi tega še ne vem. Ali ti je znan han, kjer bi se dalo udobno prenočiti?"

"Najbolje boš stanoval 'Pri visoki porti.' Poznam gostilničarja. K njemu te popeljem."

"Tvoje ponudbe ne morem sprejeti. Utrujen si!"

"O, do Radoviča se bo že šlo!"

"Kako daleč je še?"

"V četrt ure smo tam. In bolje je, da te priporočim. — Handžija mi daje delo, rad me ima, četudi sem revež. Priporočim te, skrbno ti bo postregel. In jutri te obiščem pa se domenimo radi Taš kjoja."

"Pravim, da ne vem, kdaj bomo odpotovali. Ko sem se pretepal z Aladžijema, sem se spotaknil ob kamen in si izvinil nogo v gležnju. Boli me, miru in nege potrebuje. In tudi zdravnika. Bojim se, da poškodba ni čisto nedolžna.

Ali imate v Radoviču dobrega, pametnega hekima, ki bi mu smel zaupati?"

"Imamo ga. Daleč naokoli je znan. Vsem pomaga, ljudem in živalim. Celo kože zna cepiti! Tega tod noben drug zdravnik ne razume."

"Potem je seveda pravi čudodelnik!

Pa preden te najamem za vodnika v Taš kjoj, se morava domeniti še za plačilo!"

Odločno je odkimal.

"Effendi, ničesar ne vzamem!"

"Zastonj pa te nočem za vodnika."

"Saj ste nam že toliko podarili!"

"Tisto smo vam podarili. Denar za pot pa si boš zaslužil. Med darilom in zaslužkom je velik razloček!"

"Kako naj zahtevam denar od tebe? Sram bi me bilo—."

"No, pa naj ne bo zaslužek, ampak bagšiš. In da ne boš užaljen, ga bom dal tvojemu očetu.

Halef, daj mi mošnjo!"

Mignil sem starcu in mu naštel petdeset piastrov. Ves iz sebe je bil, vrniti mi je hotel denar.

Odklonil sem ga seveda.

"Niti enega piastra ne vzamem nazaj! Sin si bo denar obilo zaslužil."

STANOVANJA V NAJEM

Sledeča stanovanja se oddajo v najem. Vsako stanovanje ima vse ugodnosti in vsako je novo dekorirano in v najboljšem stanju.

1397 Addison Road, 6 sob, spodaj
887 Ansel Road, za 2 družini, 4 sobe vsaka
548 E. 123 St., 8 sob
15937 Whitecomb Ave., hiša za 1 družino, 5 sob

Vprašajte pri
The North American Mortgage Loan Co.
6131 St. Clair Ave.
Tel.: HEnderson 6063

EKSPEDICIJA NA SRNJAKE

(Piše Jože Mlakar)

Kot vsako leto, je tudi letos (1937) naš lovski klub, Euclid Rifle klub, sklenil, da priredi lovsko veselico, na kateri se bo servirala srnjakova pečenka z vsemi drugimi dobrotami, ki spadajo zraven, katerih pa ne bom tukaj našteval, ker bi vzelo najmanj šest izdaj časopisa, če bi hotel našteti vse po vrsti.

Na oktoberski seji je naš predsednik Jim Šepic kar sam od sebe brez predloga in brez podpore ukazal meni, Krist Mandelnu in Johnu Dolencu, da gremo v Pennsylvanijo po en par srnjakov. Na moj ponižni ugovor, zakaj moramo ravno mi trije vsako leto metati svoje kosti po pennsylvanskih hribih, drugi se pa doma pri peči grejejo in da bi tudi drugim ne škodilo, če bi se šli malo "zluftat" v alleghenske planine. Jim mi pa v eni sapi odgovori, da je slišal, da smo bili mi zadnje poletje tam, pa da smo potrosili soli in da nas srnjaki že čakajo ter da bodo najbolj zagvišno v loncu, če gremo mi ponje.

Pa naj bo, sem si mislil, dasi že zadnjih deset let vsako leto posebej prisežem, da nikdar več. No, bomo pa šli poskusit svojo lovsko srečo, pošast namalana. Takoj pišem Vincencu Maroltu v Sheffield, če morda ve za kakšnega srnjaka, ki bi bil za dobro besedo pri volji priti pred naše risanice in potem paradirati po krožnikih na naši veselici.

Takoj dobim odgovor, da je tam toliko zverine letos, da se jo komaj oteplje, kadar gre v gozd. Srne da pa hodijo kar na porč njegove kempe v gozdu prosit kruha in soli, kot štaparji v slabih časih. Marolt je kupil od lesne družbe 200 akrov gozda, kjer je postavil moderno kempo, za nas seveda. In v resnici smo videli, da je to že kar moderna hiša s 5 sobami, ognjiščem in veliko kletjo. Takoj zraven pa žubori bister studenček, ki se ga hrabri lovci lahko poslužujejo drugi dan po partyju.

"Kar pridite sem," mi je pisal. "Imam dosti prostora magari za ves vaš klub. Pa jih bomo nalomili (srnjakov), da bo grdo."

Ker se Venc ni še nikoli zlagal (če ga ni bilo zraven), sem mu vse do pike verjel, kakopak. Ker je bila letos sezija na srnjake odprta že 29. novembra, smo jo odrinili zdoma že na 28. Mimogrede smo vzeli s seboj še malo provianta, ker smo bili pečlarji. Takole po eno peščico vsake stvari in sicer: 50 funtov klobas, 5 kišt zelja, 5 kišt fižola, en kolač švicarskega sira, kruha od ene peke in nekaj steklenic kislih kumarc za mačka preganjat. Za ohijčana pa ne povem koliko ga je bilo. To bo dovolj za tri može za dva dni, smo rekli.

Janez Dolenčev je bil malo v skrbeh, če bo njegov avto vse to prenesel do cilja. Pa sva ga s Kristom potolažila, če bo spotoma zaštrajkal, bomo pa drugega dobili. Vsaj nekako tako smo že enkrat prej napravili.

Spotoma smo enkrat ustavili, da smo preložili nekaj proviianta iz zabojev v želodce, da bo avto ložje vozil. Pa tudi je, ker ohijčan rad pomaga, posebno če se z voznikom enkrat spoznata.

Na potu se je naša debata vrstila največ okrog srnjakov, kako bi jih najložje priklicali na naše muhe. Krist je bil mnenja, da bi jih čakali, da bodo sami prišli k nam. Premalo nas je namreč, da bi napravili pogon in jih plašili v pravo smer.

"Je že res," pravi John, "ampak jaz ne verjamem, da so srnjaki tako trapasti, da bi nam prišli dobro jutro voščit. Nekdo jih mora vendar k temu naluštati."

"Dobro, bomo poskusili en dan ali dva," pripomnim jaz. "Če ne bo nič, bomo morali pa gonjače najeti, ker brez srnjakov ne smemo domov."

V takih pogovorih smo jo srečno pririnili v Sheffield k prijatelju Maroltu.

(Dalje prihodnjič)

Naše vasi se praznijo . . .

Trst. — Naše vasi se praznijo. Porazno je za nas to dejstvo! Po Tolminskem pa tudi drugod v posebno pasivnih krajih je že nešteto vasi, po katerih dobiš mnogo hiš zaprtih, po drugih pa le še kako staro ženico in moža, ki čakata na koščeno obiskovalko. Mladina je odšla in še vedno odhaja na vse strani za kruhom, v borbo za boljšo bodočnost, ki jim je doma onemogočena.

Tako lepo domače je bilo še pred 15 leti vsepovsod pri nas; ljudje so se razumeli, si v potu obraza služili kruh. Danes se ta slika že grozeče spreminja. Poleg slovenskega kmeta se je s pomočjo laške banke priselil tujec iz notranjosti in obdeluje sosedovo zemljo kakor pač ve in zna, sosed pa je odšel po svetu s trebuhom za kruhom, ker mu je davek vse požrl. Krivo se gledata soseda, ker se ne razumeta in žuljave roke našega se tresejo in krepkeje pritisnejo za lopato ob grozni misli na soseda, ki je že odšel . . . Ob Sočo se je pritihotapila mešanica, kjer je prej živel čisti slovenski rod. Ljudje se izseljujejo. V zadnjem času se je tok naših izseljencev obrnil posebno na Argentino, kjer imamo že močne skupine svojih. Skoro sleherni mesec zabeležijo statistike po dvajset, trideset in še več naših ljudi, ki potujejo v Buenos Aires. Nič čudnega, tam pričakujejo kruha in svobode. Saj dom, kljub temu, da je že stoletja in stoletja last njihovih družin, jim ne more več nuditi niti tega, da bi se skromno preživeli. Ne nudi jim več niti telesne niti duševne hrane. Vsak krompir, ki je vsajen je že obdavčen, vsaka junica vnaprej odrajtana za zaostali davek, in še ni napol enega plačal, že visi nad glavo nova skrb in nova nevarnost ter nov davek; in povrhu vsega pride še toča in druge vremenske neprilike, ki uničijo ves trud. V šoli odtujujejo mladino, ki prestrašena zre v srepe oči potujčevalca, uči se sovraštva mesto ljubezni, blebeta kot papiga besede, ki jih ne razume; prepovedujejo časopise, društva kjer so se po težkem dnevnem delu razvedrili so uničena, v cerkvi komaj da sme zmoliti na tiho molitvico, ki jo je naučila mati, vse prav vse je zatrto. Pa bi to človeka ne zlomilo, ga ne premamila svetla, čeprav tuja zemlja, kjer se smeji zlata prostost, kjer so si rojaki ustvarili svoje šole, svoja društva, kjer človek pri poštenem delu vsaj nekaj zasluži, in mu ne visi nad glavo vedna nevarnost, da ga bodo kot manjvrednega pretepli in izgnali iz toplega doma.

Ta ogromna razlika v načinu in obliki življenja mami in vleče naše ljudi, posebno mladino v novo domovino za delom, kruhom in prostostjo, stari opusteli domovi pa z votlimi očmi gledajo mrtvo v svet in čakajo. Tako se je tudi v oktobru izselilo veliko število naših in sicer:

Dne 20. oktobra so s motornikom "Oceania" odpotovali v Argentinijo sledeči: Pavšič Alojz, Pavšič Mafalda in Lorencuti Jolanda iz Grgarja, Mezgec Anton iz Kačic na Krasu, Slavec Martina iz Knežaka, Novak Franc iz Tomaževice na Krasu, Uršič Zoran in Milan iz Bilj, Česnik Pavel iz Zagorja, Hrovat Jožefa iz Srpenice, Žerjal Rafael iz Pliskovice, Mankoč Anton iz Kala pri Sv. Petru na Krasu, Sepič Anton, Zvitko Pavlina, Jože in Ivan iz Novakov, Stanta Odon iz Prvačine, Okretič Lojze in Pahor Viktor iz Kostanjevice na Krasu, Vižintin Jože iz Renč, Lojzka Mrevlje in Manfreda Ivan iz Dornberga, Ivančič Rudolf in Renko Jože iz Ostrožnega brda, Zidarič Rozina iz Račic pri Podgradu, Čermelj Verica iz Gojač pri Črničah in Lah Helena iz Dornberga. Poleg navedenih, se je v zadnjem času ukrcalo v Trstu spet večje število izseljencev.

Zmagoviti japonski vojaki na zavzetem starodavnem kitajskem zidovju pri mestu Taochung.

Trgovci v East Liverpool, Ohio, so znesli na kup zaboje z japonskim blagom in vse skupaj zažgali kot v protest japonske invazije v Kitaj.

Kitajci grozijo s porušenjem Cantona

Hongkong, 3. januarja. Japonci se pripravljajo, da napadejo drugo največje kitajsko mesto, mednarodno naselbino Canton, ki šteje 1,250,000 prebivalcev. Mestno poveljstvo v Cantonu je zagrozilo, da bo dalo mesto popolnoma porušiti raje, kot da bi Japonci mesto zasedli. Pričakuje se napada na Canton v nekaj dnevih. Kitajska vlada, ki se nahaja v mestu Hangčov, se je reorganizirala. Kajšek je odložil predsedstvo vlade, katero je prevzel bivši finančni minister Kung. V ministerstvo je prišlo več komunistov. Obenem je kitajska vlada odredila, da se izpustijo vsi komunisti iz ječ. Najbrž jih bodo porabili na fronti proti Japoncem.

Japonski submarini ob ameriškem obrežju

San Pedro, Cal., 31. decembra. Ponovno so se razširile govorice, da se je opazilo ob californijski obali več japonskih submarinov. Mornariško ameriško poveljstvo je dodelilo devet nadaljnih torpednih rušilcev, da vršijo patrolno službo ob obali. Japoncem je mogoče operirati submarine iz kakega skritega zavetja v Dolenji Californiji, ki je mehikanska lastnina. Doslej je ameriško mornariško poveljstvo odposlalo že 18 torpednih rušilcev, da vršijo stražno službo ob obali.

Nemška policija priredila tisoče pogonov

London, 3. januarja. Okoli novega leta je tajna nemška policija naredila pogone na tisoče nemških domov in stanovanj. Policija je iskala proti Hitlerjevih plakatov, ki so se zadnje čase razširili po deželi. Na stotine ljudi je bilo prijetih in odpeljanih v zapore.

Jeklarski delavci

Jeklarske tovarne v Clevelandu imajo normalno zaposlenih 29,000 delavcev. Od teh jih je danes skoro 11,000 brez dela. Kot obljubujejo jeklarske kompanije se bo začelo z boljšim delom v jeklarskih tovarnah nekako v sredini februarja. Mnogo stotin Slovencev je zaposlenih v jeklarskih tovarnah Clevelanda.

Slepec je spregledal, ko je dobil udarec na vrat

Ely, Minn., 1. januarja. Harvey Tjader, star 18 let, ki je bil slep na oba očesa, je danes pripovedoval, da je hipoma začutil močan udarec na vrat in takoj potem je spregledal. "Sedel sem doma, imel sem oba očesa zavezana, ko sem naenkrat čutil močan udarec. Ko sem odstranil ovoje od oči sem lahko razločno videl vse." Mladi fant je pred 15. leti zgubil vid na levem očesu, ko je sekal drva in mu je en drobec priletel v oko. Oslepel je na levem očesu, a kmalu je zgubil vid tudi na desnem očesu.

Zvezna vlada zaplenila dva japonska čolna

Los Angeles, Cal., 3. januarja. Mornariške oblasti ob californijski obali so zaplenile tekom enega tedna že drugi japonski čoln, katerega moštvo se je sumljivo obnašalo. Sodi se, da Japonci fotografirajo ameriške obrežne utrdbe in iščejo informacije, ki so koristne za japonsko vlado v slučaju mogoče vojne med Japonsko in Zedinjenimi državami. V Californiji je nastala splošna nevolja proti Japoncem in se je bati, da pride do večjega linčanja Japoncev.

Novi odbor

Društvo sv. Antona št. 138 C. K. of O. ima sledeči odbor za 1938: predsednik Jos. Meglič, podpredsednik John Hrovat, fin. tajnik A. Skuly, 11324 Knowlton Ave., zapisnikar Jos. Hrovat, blagajnik Frank Turek. Nadzorniki: John Hrovat, Jos. Kostanjšek, Geo. Turek. Redar Jos. Kostanjšek. Zastavonoša Anton Gregorač. Duhovni vodja: Msgr. B. J. Ponikvar.. Zdravnik dr. J. M. Seliškar. Zastopnik za skupna društva fare sv. Vida: Anton Grdina.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

ZAHTEVAJTE UNIJSKI ZNAK

Delavci, trgovci, društva, zahtevajte na vseh svojih tiskovinah unijski znak! Delavci, poglejte vsako tiskovino, če nosi unijski znak, in če ne, zavrnite jo, ker tiskovina brez unijskega znaka je prišla iz skebske tiskarne, kjer se ne plačuje delavcev, da bi pošteno živeli! Zahtevajte unijski znak v svojo lastno korist in zboljšanje delavskega položaja!

MALI OGLASI

Ženska želi
dobiti delo, Slovenka, srednje starosti, za kuhinjo ali v restavrantu pomagati, pri Slovencih ali Hrvatih. Naslov se poizve v uradu tega lista.

Iščem žensko
mlajšo, staro nad 20 let, da bi pomagala v restavrantu in v gostilni. Za naslov vprašajte v našem uradu. (3)

Zahvala
Vsem iskrena zahvala, ki so obiskovali našo bolno hčerko, enako učiteljici šole sv. Vida in součencem 5. razreda za dar. Hvala tudi Rev. Sodju za obiske, Frank Zakrajšek in sinu za sočutje ob prevozu v bolnišnico. Srečno in zdravo novo leto vsem! — Joseph in Josephine Somrak, 1043 E. 61st St.

Prešiči naprodaj
tehtajo od 250 do 300 funtov. Dobite jih prve vrste in po nizki ceni. Vprašajte pri Joseph Gergat, Route No. 3, Bennett Rd., Madison, Ohio. (3)

Železna cesta

ROMAN

Osorni glasovi, težek topot sem ter tja in nato strel iz pištole. Durade je naglo vstal.

"Oprostite, gospoda," je rekel in odšel iz sobe. Tudi eden izmed igralcev je odšel, drugi pa je skočil k vratom, da bi skozi režo pogledal, kaj je.

Tako sta ostala za mizo samo še Anglež in četrti igralec, ki je kazal Allie hrbet. Videla je, kako se je Anglež nagnil naprej in nekaj rekel. Nato je igralec vstal, obrnil se in stopil naravnost k njej.

"Moje ime je Place Hough," je dejal s tihim, hlastnim glasom. "Ali je resnica, da ste Allie Lee?"

Srce ji je poskočilo do grla. Trepetaje po vsem telesu je z ostrim, zvedavim očesom ogledovala neznanega moža. Ko je vstajal izza mize, je bil prav tako črno oblečen in krut kvartopirec kakor vsi ostali njegovega stanu; zdaj pa, od blizu, se je njegovo bitje nenadoma izpremenilo. Pod mrzlimi, brezizraznimi črtami mu je zaigrala bežna senca mehkejšega čuvstva. Njegove oči so bile kristalno jasne in čudne v svoji presunljivi ostrosti. Svetile so se od začudenja, radovednosti in sočutja.

Allie si je nehote rekla, da sme zaupati temu glasu, in je nato s svestno odločnostjo prenesla svoje zaupanje na moža. "Oh, sir, vsa bolna sem od strahu!" je zajecljala. "Če bi se le smela drzniti —"

"Brez skrbi mi lahko poveste vse," ji je hlastno posegel v besedo. "Hitro. Ali ste iz svoje volje pri tem človeku?"

"Ne, ne!"

"Kako pa?"

"O, sir — menda ne mislite —"

"Ko sem vas prvič pogledal, sem vedel, da ste nedolžni . . . Kdo ste?"

"Allie Lee. Moj oče je Allison Lee."

Ancliffe je bil pristopil. "Hči Allisona Leeja, velikega moža pri U. P. R.!" je rekel začudeno.

"Zdaj ne utegneva poslušati vaše zgodbe," jo je ustavil Hough. "Verjamem vam . . . Tedaj vas siloma zadržujejo?"

"Da, zaklepajo me. Nikoli ne vidim belega dne. Tako strašno so mi grozili, da se doslej nisem upala prositi pomoči Toda Durada se loteva blaznost. Nič več ne morem prenašati te usode."

"Saj vam tudi treba ne bo, Miss Lee," je odvrnil Ancliffe, "Rešila vas bova iz te ječe."

"Kako?" je kratko vprašal Hough.

Ancliffe je bil za to, da bi brez ceremonij odvela Allie iz hiše, toda Hough je zmajal z glavo.

"Oh, poslušajta me," je hlastno začela Allie. "Če bi videl, da hočem pobegniti, bi me na mestu ubil. Ljubil je mojo mater. Noče mi verjeti, da je mrtva, in njegova edina želja je, da bi se ji osvetil. Ljudje, ki ga obdajajo, so sami lopovi in obupanci. Ne, žive me ne rešite iz njegovih krempljev, razen če se poslužite zvijače."

"In če pokličeva vojnike?"

"Durate bi me pri tisti priči ubil.' '

"Ali vas ne bi mogla ponoči spraviti iz hiše?"

"Ne vem, kako. Pri nas ne gre nihče spat; zapahnejo me in me stražijo . . . Oh, rajši se okoristite z Duradovo slabostjo. Zlato! Na zlato je kakor blazen. Kadar ga pograbi ta vročica, bi bil nemara zmožen, da me zaigra ali proda za gotove novce."

Mrzle Houghove oči so zažarele kakor dva ognja v ledenih kroglah. Odprl je ustnice, da bi izpregovoril — nato pa je mahoma mignil Ancliffu, da sta se vrnila k mizi. Komaj sta bila sedla na svoji mesti, sta se že vrnila prva dva igralca in z njima Durade. Zadovoljno si je mel roke.

"Zaradi česa so se sprli?" je vprašal Hough, otresaje pepel s svoje smotke.

"Zato, ker so v pijanosti izgubili svoj denar."

"In v zahvalo ste jih vrgli čez prag?"

"Da. Mull in Fresno sta spet doma."

Igrali so dalje. Allie je začutila čudno izpremembo. Igralec Hough je sedel zdaj tako, da je bil z obrazom obrnjen proti njej; in videti je bilo, da se skriva v sleherni kvarti, ki jo je vrgel na mizo, mrk namen in tajinstvena sila. Ancliffe je kmalu prestal igrati, toda zdel se je ves priklenjen in zamaknjen, čeprav je bil preje poln ravnodušnosti. Kmalu se je izkazalo, da goni Hough s svojo drznostjo in spretnostjo nasprotnike v zagato; dražil je njihovo igralsko besnost in jih je grabil prav za čustva. Durade je bil videti slabši igralec, dasi je imel veliko več sreče. Ona dva sta se oba borila proti Houghu.

Večerne sence so že zatemnjevale prostor, ko je Durade kriknil, naj prineso luči. Črnook Mehikanec, gibčen kakor tiger, je stopil v sobo, da izvrši ukaz. Imel je nož za pasom in je vobče nalikoval razbojniku. Ko je prižgal svetiljke, je stopil k Duradu in mu je po špansko nekaj zamrmral. Durade mu je odgovarjal v istem jeziku. Nato je Mehikanec odšel. Eden izmed igralcev je vstal izza mize.

"Ali dovolite, gospoda, da stopim po nekaj denarja in se nato vrnem igrat?" je vprašal.

"Gotovo da," je odvrnil Hough.

Tudi Durade je zlovoljno pristal.

Igra se je nadaljevala in postajala čedalje bolj zanimiva. Najbrže je bil dal Durade Mehikancu kako povelje; zakaj čez nekaj časa sta se njegova lopovska pajdaša drug za drugim vrnila v sobo. S tihimi koraki in iskrečimi se očmi sta stopila k mizi.

"Ali ste zunaj ustavili igro, Durade?" je vprašal Hough.

"Večerjati je čas," je odgovoril Mull. "Zaprli smo."

Hough ga je ostro in smelo premeril z očmi.

"Z vami nisem govoril," je dejal.

Durade, ki je izprevidel opasnost tega prerekanja, se je vendar že toliko vzdramil iz svoje zamišljenosti, da je glede na svojo dobro kvarto odklonil vsako motenje igre. Govoril je zelo prostodušno, toda njegov obraz nikakor ni bil videti odkrit.

Kmalu nato je rekel drugi igralec, da bi bil gospodi zelo hvaležen, če bi mu dovolili, da gre iskat denarja na posodo. Durade in Hough sta sama nadaljevala igro; sreča se je opotekala sem ter tja, dokler se nista igralca vrnila. Prišla pa nista sama. Dva druga črno oblečena individija z mrzlimi očmi in črnim sombrerom na glavi sta ju spremljala.

"Ali smeva tudi midva igrati?" sta vprašala.

"Izvolita," je odvrnil Hough.

Durade je nagrbančil čelo in obraz mu je pobledel. Čeprav je bila sreča še vedno pri njem, mu vendar ni ugajala misel, da naj se nasprotna stranka ojači. Toda Špančeva dovzetnost za vsako izpremembo položaja se je pokazala tisti mah, ko je dobil prvo veliko stavo. Njegovo sijajno razpoloženje in njegova ničemurnost sta tako oživeli.

Hough je prekinil igro s tem, da je udaril po mizi. Zvok je bil kovinski in trd, toda njegova roka je bila prazna. Bister gledalec bi bil opazil, da je imel Hough v rokavu majhen samokres. Durade je prezrl to okolnost.

"Protestiram proti temu, da se ta človek sklanja preko mize," je rekel Hough, kažoč na Fresna, ki se je potikal okoli igralcev.

"Tako, tako?" se je porogal odurni velikan ter z zlobno nesramnostjo pogledal igralca.

"Ne, govorite z menoj," je velel Hough.

Fresno se je molče odmaknil.

"Nič se ne menite, Hough. Dečki so vsi razburjeni. Kadar gre za velike vsote, se jim zvrti v glavi."

"Odslovite jih, da bomo mogli nemoteno igrati."

"Ne," je ostro odvrnil Durade. "Naj gledajo igro."

"Ancliffe," je prav tako ostro zaklical Hough, "stopite po nekaj mojih prijateljev, da bodo tudi oni gledali igro. Ne pozabite Neala in Larryja Kinga."

Allie, ki je napeto prisluškovala, bi se bila skoro onesvestila, ko je začula ti dve imeni. Nekaj trenutkov je bilo vse tema pred njenimi očmi; soba se je zavrtila okoli nje in zbala se je, da ji ne bi od radosti počilo srce.

Anglež je odhitel iz hiše.

Durade je s strastno, volčjo naglico vzdignil oči. "Kaj pomeni to?"

"Želim, da bi nekaj mojih prijateljev prisotstvovalo tej igri."

"A jaz ne dovolim, da bi stopil v mojo hišo ta rdečeglavi strelјač."

"Prav žal, zakaj to pot boste napravil izjemo . . . Nič kaj radi vas ne vidijo v Bentonu, Durade."

Špančeve oči so se zaiskrile. "Ali s tem morda namigavate — senjor —."

"Da," ga je ustavil Hough in njegov mrzli, premišljeni glas je ukrotil vzkipljivega Durada. "Ali se spominjate igralca Jonesa? V tejle sobi so ga ustrelili . . . Če bi se meni zgodilo kaj takega, ne bi bilo v Bentonu več prostora za vas in vaše dične prijatelje."

Durade je posivel od togote in strahu. V tem trenutku mu je pala krinka z obraza in njegova prava natura je udarila na dan. Očividno se še nikoli ni bil poizkusil z igralcem Houghovega kova.

"Nu, ali vam je samo do bluffa alj igrava dalje?" je vprašal Hough.

Durade je pogoltnil svoj gnev in je mignil z roko, da naj se igra nadaljuje.

Allie je srepo gledala v tla. V njenih prsih je hrumela divja burja; zmedeno in skokoma je neprestano premišljevala, ali sme dovoliti, da jo Neale spozna, in ali ni nevarnost prevelika. Toda čutila je, da se ne more upirati svoji radosti: kakor hitro ga zagleda med vrati, mu plane naproti in položi svojo rešitev Bogu v roke. Bogu in Reddyju Kingu. Groznica ji je zalila srce, ko se je spomnila cowboya; da, strašen odgovor bodo dajali Durade in njegova tolpa, če Reddy King kdaj zagleda njo, Allie, v tem prostoru.

Prešlo je nekaj minut. Igra se je nadaljevala. Kvartači so tiho govorili med seboj; gledalci so molčali. Zvzločni glasovi z ulice so udarili v tišino.

Allie se je srepo ozrla proti vratom, ki so se mahoma odprla. Ancliffe je stopil v sobo in z njim še nekaj ljudi, mož naglih gibov in čuječih oči. Toda Neala in Larryja Kinga ni bilo med njimi. Svinčena teža je legla Allie na srce. Preobrat njenih čuvstev, ki ga je povzročilo to nenadejano razočaranje, je bil strašen. Videla je, kako je Ancliffe zmajal z glavo, in je po tej kretnji uganila, da ni mogel najti tistih prijateljev, ki jih je Hough najbolj želel imeti pri sebi. Nato pa je prešinila Allie neverjetno silna radost ob misli, da je Neale ne bo našel na tem kraju — in da Larry s svojima samokresoma ne bo imel opravka s tem banditi. Še vedno je bilo mogoče, da jo Ancliffe in Hough osvobodita brez nasilja.

Ko je spet vzdignila glavo, se je bil prizor igre izpremenil. Igrali so samo trije — Hough, Durade in še eden. In v tem, ko je Allie gledala, je tudi ta igralec vrgel svoje kvarte na mizo ter je molče vstal in se pridružil ostalim črno oblečenim gledalcem, ki so stali za Houghom. Črna barva njihovih oblek je čudno nasprotovala bledosti obrazov. Izgubili so bili dokaj zlata, a to jim ni šlo preveč do živega; njihova resnoba je imela globlji pomen. Igralci so se bili združili v zvezo zoper sleparsko igralno beznico.

Durade je bil izgubil imetje, a vendar še ne vsega svojega bogastva. Na oko je bil videti samo še prepadena, belooka razvalina nekdanjega elegantnega Španca. Njegovi lasje so bili mokri in razmršeni, njegov ovratnik odpet in roka mu je mahedrala. S spodnje ustnice mu je curljala kri. Videl je le še zlato in kvarte in tega sivolisega, neizprosnega Hougha z jeklenimi živci. Za njim so se vrstili njegovi oprični, nervozni, vzburkani, blazni od vročice, z očmi uprtimi v zlato — očmi, polnimi sovraštva in morilske krvoločnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Pevka Metropolitan opere družbe v New Yorku, Hrvatica Zinka Milanov, ki je stara šele dvajset let, a je že dosegla velike uspehe.

Pennsylvanski governer Earle, na levi, je bil odlikovan od švedskega kralja Gustafa s tem, da je bil imenovan vitezom Nordstjarne reda. V sredi je švedski kralj Gustaf, na desni je ameriški poslanik za Švedsko, Fred Morris Dearing.

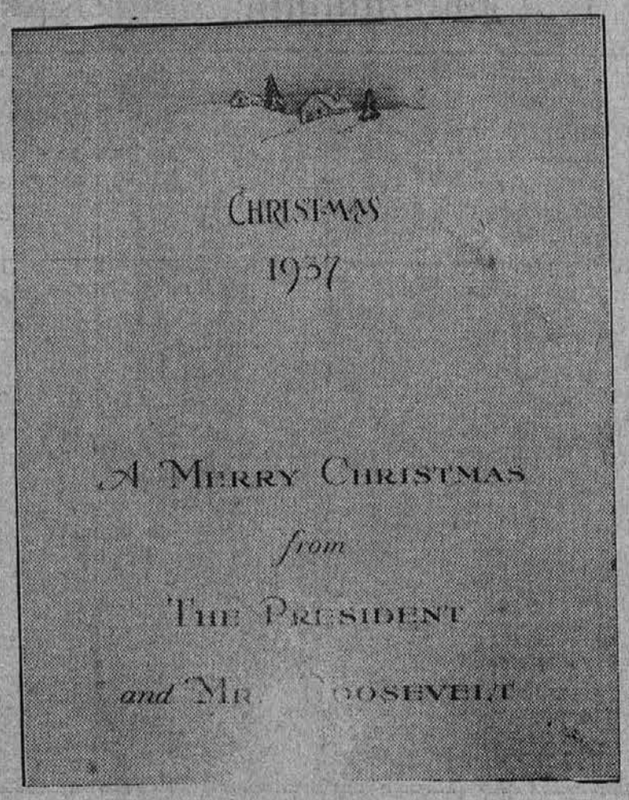

S takole kartico sta voščila predsednik Roosevelt in njegova žena srečne božične praznike svojim prijateljem.

Mrs. Roosevelt kupuje dolike za božično darilo.

Isadore Albert Duthoy, sedaj star 2 meseca, je bil rojen potom prereza. Mati je umrla na porodu. Oče je brez dela, zato se je odločil, da pošlje otroka v Belgijo k stricu. Otroka je vzela v varstvo na ladji strežkinja, ki je skrbela vso pot zanj.

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation,, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894. inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUJE ŽE 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD $4,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad $5,000,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri **Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti**, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za $250; $500; $1000; $1500 in $2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelek je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do $450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do $1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za $2.00; $1.00 in 50c na dan ali $5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejše vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.